

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ

«

2025 р.

ПОГОДЖЕНО

В.о. проректора

з науково-педагогічної роботи

Наталія ГУК

«

»

2025 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступу на навчання за другим (магістерським) рівнем освіти
на основі освітнього ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
за спеціальністю 033 Філософія
(Освітня програма – Філософія)

Розглянуто на засіданні вченої ради
факультету суспільних наук і міжнародних відносин
від «19» ~~листопада~~ 2025 р., протокол № 8

Голова вченої ради

Віталій КРИВОШЕЇН

Дніпро
2025

Укладачі програми :

1. Огороков В.Б., завідувач каф. філософії
2. Мелешук А.А., доцент каф. філософії

Програма ухвалена на засіданні кафедри філософії
від «14» лютого 2025 р., протокол № 10

Завідувач кафедри

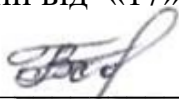
(підпис)

(Віктор ОКОРОКОВ)

(ім'я та прізвище)

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету суспільних наук і
міжнародних відносин від «17» лютого 2025 р., протокол № 7

Голова

(підпис)

(Іван ГОЛОВКО)

(ім'я та прізвище)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий іспит (ФІ) передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Результати ФІ зараховуються для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, магістра) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра.

Програма фахового іспиту для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 033 Філософія (Освітня програма - Філософія) містить питання з дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра: практична філософія, історія філософії, соціальна філософія, теоретична філософія, релігієзнавство.

II. ПЕРЕЛІК ТЕМАТИЧНИХ РОЗДІЛІВ, З ЯКИХ ВІДБУВАЄТЬСЯ ОЦІНЮВАННЯ

Розділ №1 ПРАКТИЧНА ФІЛОСОФІЯ

1. Етика

Тема 1. Предмет і завдання етики.

Тема 2. Основні категорії етики.

Тема 3. Моральна культура спілкування та етикет.

Тема 4. Прикладна і професійна етика.

Тема 5. Етичний аспект взаємодії людини з довкіллям.

2. Естетика

Тема 1. Становлення естетики як науки.

Тема 2. Естетичні категорії прекрасного, потворного, трагічного та комічного.

Тема 3. Естетичні категорії піднесеного, героїчного, низького, естетичного.

Тема 4. Трансформація естетичних поглядів від Античності до сьогодення.

Тема 5. Мистецтво в структурі людського життя, його функції.

Тема 6. Класифікація видів мистецтва.

3. Логіка

Тема 1. Логіка як наука.

Тема 2. Логічні закони мислення.

Тема 3. Поняття як форма мислення.

Тема 4. Загальна характеристика судження.

Тема 5. Умовивід як форма мислення.

Тема 6. Доведення та спростування.

4. Філософія історії

Тема 1. Передумови виникнення сучасної соціальної філософії. Теорія історичного матеріалізму Карла Маркса.

Тема 2. Теорія соціального реалізму Еміля Дюркгайма.

Тема 3. Теорія соціальних форм Георга Зімеля.

Тема 4. Теорія соціальної раціоналізації Макса Вебера.

Тема 5. Теорія символічного інтеракціонізму Джорджа Герберта Міда.

Тема 6. Теорія соціальних систем Толкота Парсонса.

Тема 7. Значущість соціальних інститутів у суспільному житті.

Тема 8. Проблема єдності та багатоманітності всесвітньої історії.

Тема 9. Людина та історія. Проблема суб'єкта історичного процесу.

Тема 10. Інформаційні суспільства й інформаційність.

5. Філософія культури

Тема 1. Поняття культури: його виміри і особливості.

Тема 2. Культура як феномен: проблема самобуття культури.

Тема 3. Культура та суспільство: соціальні проблеми теорії культури.

- Тема 4. Культура та людина: антропологічні проблеми теорії культури.
Тема 5. Культура і природа: екологічні проблеми теорії культури.
Тема 6. Елітарна та масова культура. Поняття елітарної та масової культури.
Тема 7. Криза культури. Тема кризи культури в історії філософської думки.
Тема 8. Сучасна культурна ситуація: тенденції подальшого розвитку культури.

Розділ №2 ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ

1. Філософія античності та стародавнього сходу

Тема 1. Культурно-теоретичні і соціальні умови виникнення давньогрецької філософії. Загальний характер давньогрецького світогляду.

- Тема 2. Вчення елейців про буття.
Тема 3. Натурфілософія Анаксагора і Емпедокла.
Тема 4. Атомістика Демокріта.
Тема 5. Софістика і її значення. Вчення старших софістів.
Тема 6. Життя і вчення Сократа.
Тема 7. Сократичні діалоги Платона. Платонівське вчення про ейдоси.
Тема 8. Життя і творчість Арістотеля. Основні проблеми „Метафізики”.
Тема 9. Епікур і епікуреїзм.
Тема 10. Стоїцизм грецький і римський. Неоплатонізм і неопіфагореїзм.

2. Філософія Середніх віків та Відродження

- Тема 1. Вступ до християнської філософії.
Тема 2. Повчання апостольських отців.
Тема 3. Парахристиянські філософські вчення. Гностицизм. Маніхейство.
Тема 4. Християнські апологети. Донікейська патристика. Тертуліан. Оріген.
Тема 5. Латинська післянікейська патристика. Августин Аврелій. Містичне богослов'я. Діонісій Ареопагіт.
Тема 6. Від патристики до схоластики. Северин Боецій. Дискусія про універсалії.
Тема 7. Філософія Ансельма Кентерберійського. Філософія П'єра Абеляра. Фома Аквінський.
Тема 8. Гуманістична філософія. Неоплатонізм. Філософія Миколи Кузанського.
Тема 9. Натурфілософія. Християнська антропологія: Мішель Монтень і Еразм Роттердамський.

3. Філософія Нового часу

- Тема 1. Емпірична філософія Ф.Бекона.
Тема 2. Філософський раціоналізм Рене Декарта.
Тема 3. Філософія Томаса Гоббса. Атомістична філософія П'єра Гассенді.
Тема 4. Пантеїстична філософія Бенедикта Спінози.
Тема 5. Сенсуалістична філософія Джона Локка.
Тема 6. Плюралістична метафізика Г.Лейбніца.
Тема 7. Філософія Джорджа Берклі. Скептицизм Д.Юма.
Тема 8. Філософія французького Просвітництва.
Тема 9. Англійське Просвітництво.

4. Німецька класична філософія

- Тема 1. Витоки німецької класичної філософії.
Тема 2. Теоретична філософія І. Канта.
Тема 3. Практична філософія І. Канта.
Тема 4. Філософія Й.Г. Фіхте. Науковчення та практична філософія.
Тема 5. Філософська еволюція Ф.В.Й. Шелінга: натурфілософія та філософія тотожності.
Тема 6. Філософія абсолютного ідеалізму Г.В.Ф. Гегеля.
Тема 7. Гегелівська філософія релігії та його «Феноменологія духу».
Тема 8. Теоретична філософія Гегеля.
Тема 9. Гегелівська реальна філософія (філософія природи, історії, права).

5. Некласична і сучасна філософія

- Тема 1. Криза класичного типу філософування і специфіка некласичної філософії.

Тема 2. Філософська концепція А. Шопенгауера.
Тема 3. С. К'єркегор: екзистенція та Бог.
Тема 4. Філософія позитивізму. Емпіріокритицизм(другий позитивізм).
Тема 5. К. Маркс, Ф. Енгельс «марксизм».
Тема 6. Ф. Ніцше: переоцінка всіх цінностей сучасності.
Тема 7. Неокантіанство та істори(ци)зм.
Тема 8. Прагматизм.
Тема 9. Феноменологія.
Тема 10. Позитивістська тенденція в світовій філософії ХХ ст.
Тема 11. Вчення про людське буття в екзистенціалізмі.
Тема 12. Релігійна філософія ХХ ст.
Тема 13. Філософія свідомості ХХ ст.
Тема 14. Філософія психоаналізу.
Тема 15. Структуралізм і постструктуралізм.
Тема 16. Аналітична філософія.
Тема 17. Неомарксизм.
Тема 18. Постнекласична філософія.

Розділ №3 СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ

1. Філософські основи суспільного буття

Тема 1. Поняття суспільства у філософії: історичні та сучасні підходи.
Тема 2. Співвідношення природи і суспільства.
Тема 3. Соціальне та індивідуальне: проблема взаємодії.
Тема 4. Феномен соціальної реальності: натуралізм vs конструктивізм.
Тема 5. Структура суспільства: класичні та сучасні моделі.
Тема 6. Соціальні інститути та їхня роль у формуванні суспільства.
Тема 7. Проблема соціального порядку: конфлікт чи консенсус?
Тема 8. Традиція та модерність: еволюція суспільних систем.
Тема 9. Глобалізація та її філософське осмислення.

2. Філософія влади та політики

Тема 1. Поняття влади у філософії: класичні теорії.
Тема 2. Держава як соціальний інститут: функції та межі.
Тема 3. Політична ідеологія та її вплив на суспільство.
Тема 4. Легітимність і справедливість у філософії політики.
Тема 5. Демократія vs авторитаризм: історичні та сучасні дискусії.
Тема 6. Феномен громадянського суспільства.
Тема 7. Політична етика та проблема відповідальності.
Тема 8. Влада і насильство: діалектика примусу та свободи.
Тема 9. Політичні утопії та антиутопії у філософській традиції.

3. Соціальна свідомість та ідеологія

Тема 1. Структура та рівні соціальної свідомості.
Тема 2. Проблема ідеології: критичний і позитивний підходи.
Тема 3. Міф і символ у формуванні суспільних уявлень.
Тема 4. Масова свідомість і маніпуляція: механізми впливу.
Тема 5. Пропаганда та критичне мислення.
Тема 6. Наука та релігія в суспільному житті.
Тема 7. Інформаційне суспільство та постправа.
Тема 8. Свобода слова та її межі у філософському дискурсі.
Тема 9. Дискурс влади: як мова формує реальність.

4. Економічна філософія та суспільство

Тема 1. Філософія економіки: від античності до сучасності.
Тема 2. Власність та її соціально-філософський зміст.
Тема 3. Праця, капітал і відчуження в суспільстві.
Тема 4. Суспільство споживання та його філософська критика.

- Тема 5. Етика бізнесу та соціальна відповідальність.
- Тема 6. Економічна нерівність та проблема справедливості.
- Тема 7. Ринок і держава: конкуренція чи співпраця?
- Тема 8. Технологічний прогрес і майбутнє праці.
- Тема 9. Екологічна відповідальність та сталий розвиток.

5. Людина і суспільство: перспективи майбутнього

- Тема 1. Персоналізм і суспільна солідарність.
- Тема 2. Індивід і соціальні ролі: свобода чи детермінізм?
- Тема 3. Гендер, ідентичність і соціальна справедливість.
- Тема 4. Постлюдське суспільство: виклики штучного інтелекту.
- Тема 5. Біоетика та трансгуманізм у суспільному дискурсі.
- Тема 6. Етика взаємодії: толерантність, інклюзивність, діалог.
- Тема 7. Феномен культурного плюралізму.
- Тема 8. Майбутнє суспільства: сценарії розвитку цивілізації.
- Тема 9. Філософія відповідальності у глобальному світі.

Розділ №4 ТЕОРЕТИЧНА ФІЛОСОФІЯ

1. Онтологія та гносеологія

- Тема 1. Вступ до онтології.
- Тема 2. Проблематика буття.
- Тема 3. Простір і час.
- Тема 4. Гносеологія як галузь філософського знання.
- Тема 5. Проблема пізнання у філософії.
- Тема 6. Вихідні проблеми та категорії гносеології.
- Тема 7. Проблема істини у пізнанні.
- Тема 8. Мовно-лінгвістична складова знання і пізнання.
- Тема 9. Соціально-культурна природа пізнання.

2. Метафізика

- Тема 1. Метафізика і філософія.
- Тема 2. Аргументи проти можливості метафізики.
- Тема 3. Метафізика як розуміння буття. Досвід буття.
- Тема 4. Принцип змісту буття.
- Тема 5. Аналогії сущого.
- Тема 6. Єдність трансценденталій.
- Тема 7. Метафізичне і релігійне розуміння абсолюту.
- Тема 8. «Метафізичний поворот» у сучасній філософії.

3. Феноменологія

- Тема 1. Теоретичні витоки феноменології. Періодизація творчості Е. Гусерля.
- Тема 2. Виникнення і розвиток трансцендентальної феноменології.
- Тема 3. Феноменологія після Е. Гусерля.
- Тема 4. Феноменологічне поняття феномена.
- Тема 5. Природна настанова та її елементи.
- Тема 6. Епохе і феноменологічна редукція.
- Тема 7. Іntenційність – засаднича характеристика свідомості.
- Тема 8. Феноменологія внутрішнього часу свідомості.
- Тема 9. Інтерсуб'єктивність як вимір трансцендентальної свідомості.
- Тема 10. Феноменологія тілесності.

4. Філософська герменевтика

- Тема 1. Герменевтика як методичний «інструментарій».
- Тема 2. Герменевтика у Стародавній Греції: софісти, Платон, Аристотель.
- Тема 3. Реформація та герменевтика: «іманентна інтерпретація» М. Лютера.
- Тема 4. Герменевтика у добу Просвітництва: новаторські ідеї І. М. Хладеніуса.
- Тема 5. Основні принципи герменевтичного вчення Ф. Шлегеля.
- Тема 6. «Органон наук про дух»: герменевтика В. Дільтея.

Тема 7. Взаємодія історії та сучасності у герменевтиці Г.-Г. Гадамера.

Тема 8. П. Рікер: від герменевтики тексту до герменевтики соціальної дії.

Тема 9. Місце герменевтичних практик у постсучасних формах філософії.

5. Філософська антропологія

Тема 1. Предмет філософської антропології.

Тема 2. Заснування філософської антропології у творах Шелера, Плеснера, Гелена.

Тема 3. Фундаментальна онтологія Гайдегера та філософська антропологія.

Тема 4. Політична антропологія Ганни Арендт.

Тема 5. Несвідоме, відчуження і репресія в людському бутті (Маркс, Фройд, Фром, Маркузе).

Тема 6. Інтерсуб'єктивність і тілесність як виміри людського буття (Гусерль, Сартр, Мерло-Понті).

Тема 7. Людське буття як діалог (Бубер) і як відповідь (Вальденфельс).

Тема 8. Три кола уявлень про людину: раціональна реконструкція історії антропологічних поглядів.

Тема 9. Винайдення суб'єктивності.

Розділ №5 РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

1. Історія появи і розвитку релігій

Тема 1. Релігія як суспільно-історичний феномен.

Тема 2. Релігійні вірування в архаїчних суспільствах.

Тема 3. Релігії Індії.

Тема 4. Релігійні традиції Китаю і Японії.

Тема 5. Іудаїзм.

Тема 6. Буддизм.

Тема 7. Виникнення та еволюція християнства.

Тема 8. Іслам.

Тема 9. Новітні релігійні течії та рухи.

Тема 10. Релігійна ситуація в Україні: історія і сучасний стан.

2. Історія світових релігій

Тема 1. Іудаїзм: основні положення та концепції.

Тема 2. Зороастризм: основні положення та концепції.

Тема 3. Історія появи і розвитку християнства.

Тема 4. Католицизм і православ'я.

Тема 5. Протестантизм

Тема 6. Буддизм.

Тема 7. Течії буддизму

Тема 8. Іслам: основні положення та концепції. Священні книги.

3. Національні релігії

Тема 1. Релігія народів Давнього Дворіччя та Давнього Єгипту.

Тема 2. Релігії Стародавньої Греції і Риму.

Тема 3. Ведизм, брахманізм, індуїзм.

Тема 4. Релігії давнього Китаю.

Тема 5. Релігії давньої Японії.

Тема 6. Релігії корінних народів Америки.

4. Нетрадиційні релігії і культи

Тема 1. Визначення нетрадиційних релігій.

Тема 2. Неохристиянські рухи.

Тема 3. Релігії орієнталістського напрямку.

Тема 4. Езотеричні об'єднання.

Тема 5. Неоязичницькі релігії.

Тема 6. Об'єднання синтетичних неорелігій.

Тема 7. Саєнтологічні рухи.

Тема 8. Сатанізм.

Тема 9. Релігії "Нового століття".

5. Біблейська історія

Тема 1. Біблія як Святе Письмо християнства.

Тема 2. Місце Святого Письма в релігійному світогляді.

Тема 3. Біблія. Канон Старого Завіту.

Тема 4. Біблія. Канон Нового Завіту.

Тема 5. Протиріччя Біблії.

Тема 6. Біблія як священна книга та історико-культурне явище.

Тема 7. Наукова і біблійна картина світу.

Тема 8. Наукове і біблійне розуміння походження і суті життя.

Тема 9. Наука і Біблія про мораль.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90-100	Відмінно/ Excellent	Відмінне виконання, надано 90-100% правильних відповідей
82-89	Добре/ Good	Виконання вище середнього рівня, надано 82- 89% правильних відповідей
75-81		В цілому вірне виконання, надано 75-81% правильних відповідей
64-74	Задовільно/ Satisfactory	Непогане виконання, надано 64-74% правильних відповідей
60-63		Виконання задовольняє мінімальним критеріям, надано 60-63% правильних відповідей
0-59	Незадовільно/ Fail	Виконання не задовольняє мінімальним критеріям, надано менше 60% правильних відповідей

IV. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Кожний варіант фахового іспиту містить 50 тестових завдань, зміст яких стає відомим вступнику лише при отриманні варіанту випробування. Всі питання складені у формі обрання однієї вірної відповіді з чотирьох запропонованих, проти якої вступник має зробити відповідну позначку.

Оцінка за відповідь на кожне питання варіанту ФІ може набувати одного з двох значень:

максимального значення 2 бали у випадку вірної відповіді,

мінімального значення 0 балів у випадку невірної відповіді.

Розподіл питань у кожному варіанті:

– за формою завдань

Форма завдання	Кількість одиниць у варіанті	Кількість балів за одне завдання	Максимальна кількість балів, яка може бути набрана за весь іспит
Питання на обрання вірної відповіді	50	2	$50 \times 2 = 100$

- за темами навчальних дисциплін

Дисципліни	Кількість блоків	Кількість завдань в одному блоці	Всього завдань з дисципліни
Практична філософія	5	10	100
Історія філософії	5	10	100
Соціальна філософія	5	10	100
Теоретична філософія	5	10	100
Релігієзнавство	5	10	100
Всього завдань з дисципліни			500

Структура варіанту з фахового іспиту:

	Кількість тестових завдань у варіанті	Кількість балів за тестове одне завдання	Максимальна кількість балів
Практична філософія	10	2	20
Історія філософії	10	2	20
Соціальна філософія	10	2	20
Теоретична філософія	10	2	20
Релігієзнавство	10	2	20
Всього питань на обрання вірної відповіді	50	2	$50 \times 2 = 100$

V. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Навчальна дисципліна №1 «Практична філософія»

1. Баумейстер А. Буття і благо : монографія. А. Баумейстер. Вінниця: Т.П. Барановська, 2022. 418 с.
2. Гьосле В. Практична філософія в сучасному світі. Київ : Лібра, 2023. 125 с.
3. Єрмоленко А. М. Комунікативна практична філософія. Київ : Лібра, 2019. 488 с.
4. Крічлі С. Вступ до континентальної філософії. Пер. з англ. Вадима Менжуліна. Київ : ТОВ «Стилос», 2021. 152 с.
5. Рансьєр Ж. Учитель-незнайко. П'ять уроків із розкріпачення розуму. Жак Рансьєр : пер. З фр. А. Репа. Київ : Ніка-Центр, 2021. 164 с.
6. Ренч Т. Конституція моральності. Трансцендентальна антропологія і практична філософія. Пер. з нім. В. Приходька. і літера, 2020. 348 с.
7. Слотердайк П. Ти мусиш змінити своє життя. Петер Слотердайк. Філософія освіти. №1(14). 2024. С. 76–90.
8. Петриківська О.С. Філософська антропологія як основа практизації філософії. Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали II Міжнародної наукової конференції. 27-28 березня 2020 р., м. Дніпро. Частина II. Наук. ред. О.Ю.Висоцький. Дніпро : СПД «Охотнік», 2020. С. 191 – 192.
9. Петриковская Е.С. К вопросу о «практизации» философии. Les tendances actuelles de la mondialisation de la science mondiale: collection de papiers scientifiques “ΛΟΓΟΣ” avec des materiaux de la conference scientifique et pratique international. Volume 3, 3 avril, 2020. Monaco, Principaute de Monaco: Plateforme scientifique europeenne. ORCID ID: 0000-0001-9790-6340 С. 48 – 50.
10. Університет online. Освіта в умовах пандемії: матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Одеса, 7 квітня 2021 р.). Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, фт історії та філософії ; редкол.: І. В. Голубович [та ін.] ; упоряд. і відп. ред. О. С. Петриківська. Одеса : ОНУ, 2021. 182 с.
11. Петриківська О.С. Філософія онлайн. Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищій школі: методологія, методика, практика. Тези доповідей Всеукраїнської науково-методичної конференції, Київ, 20 травня 2021 р. уклад. : Н. Левицька, О. Силка, Л. Приблуда, О. Пилипенко. Київ : НУХТ, 2021. С. 186 – 191.
12. Петриківська О. С. Принципи антропологізму, мікроурбанізму і міждисциплінарності в сучасній урбаністиці. У пошуках обличчя світу: Практики саморепрезентації міст України в індустріальну та постіндустріальну добу, заг. ред. В. Кравченко та С. Посохова. Харків : Видавництво Точка, 2021. С. 73 – 86.

Навчальна дисципліна №2 «Історія філософії»

1. Філософія, логіка, філософія освіти. / за ред. Мозгового Л., Додонова Р. – К.: Центр навч. літератури, 2020. – 456 с.
2. Предборська І.М., Ганаба С.О. Філософія історії : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2021. 231 с.
3. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник / О. Б. Петінова. – Одеса, 2019. – 304 с.
4. Історія філософії: навчальний посібник для студентів всіх спеціальностей/ А.О.Сошніков - Харків:Майдан,2016. - 162 с.
5. Філософія : навч. посіб. для підгот. до заліку та іспиту / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2021. – 136 с.
6. Філософія. Навчальний посібник. Андрущенко В.П., Волинка Г.І. , Мозгова Н.Г. – К.: Каравела. 2020.- 368 с.
7. Філософія: основні теми та проблеми: навч. посіб. / К. М. Кириленко. – Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2019. – 146 с.
8. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.

9. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябіної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
10. Філософія. Підручник / за ред. Сімоненко С., Сулим О.Шмиголь М. та інші. – К.: Центр навч. літератури, 2019. – 512 с.
11. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана Філософія: Підручник. – Львів: Місіонер, 2020. – 784 с.

Навчальна дисципліна №3 «Соціальна філософія»

1. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролєєв С. Комунікація і культура в глобальному світі. К.: Дух і літера, 2020.
2. Богачов А., Вахтель А., Кебуладзе В., Терлецький В. Гусерлеві феноменологічні осяння в українському викладі. К.: Філософська думка, 2020, № 1, с. 135–138.
3. Вахтель А. Сучасна українська феноменологічна термінологія і підходи до перекладу «Картезіанських медитацій» Едмунда Гусерля. *Sententiae*, 2019, т. 38, № 2, с. 37–50.
4. Йосипенко О. «Прояснення» vs «пояснення»: методологічні рефлексії Вітгенштайна щодо людської природи (французька перспектива). *Sententiae*, 2021, т. 37, № 2, с. 93–107. URL: <https://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/article/view/411/379>.
5. Комісар Л. П. Про сучасну філософію, університет і компетентнісний підхід у філософській освіті. Університетська кафедра, 2022, № 6, с. 129–136.
6. Комісар Л. П. Автентичність і екологія як аксіологічні тренди постпандемічного світу, або перевідкриваючи “словник цифрової епохи”. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць, К., 2022, № 1 (35), с. 43–48.
7. Лактіонова А. В. Філософія дії: монографія. К.: Київський університет, 2016.
8. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки. Пер. з фр. В. Шовкун. К.: Основи, 2019. URL: <http://litopys.org.ua/jruss/russ.htm>.
9. Churchland P. S. *Braintrust: What Neuroscience Tells Us about Morality*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2011.
10. Hutto D. D. *Analytic Philosophy: The History of an Illusion*. *Philosophical Investigations*, 2020, vol. 33, № 2, p. 187–191.
11. Komisar L., Savolainen I., Belia V., Borovska L., Lipin M. Metadisciplinarity at the Intersection of Modern Philosophical and Philological Practices. *Amazonia Investiga*, 2024, vol. 13, № 75, p. 211–220. DOI: 10.34069/AI/2024.75.03.18.
12. Moore N., Parker R. *Critical Thinking*. 9th ed. NY: Columbia University Press, 2021.
13. Pollock J. L. *Logic: An Introduction to the Formal Study of Reasoning*. University of Arizona, 2023.
14. Aydede M., Robbins P. (eds.) *The Cambridge Handbook of Situated Cognition*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019.
15. Angermuller J., Maingueneau D., Wodak R. (eds.) *The Discourse Studies Reader: Main Currents in Theory and Analysis*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2014.

Навчальна дисципліна №4 «Теоретична філософія»

1. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролєєв С. Комунікація і культура в глобальному світі. К.: Дух і літера, 2020.
2. Богачов А., Вахтель А., Кебуладзе В., Терлецький В. Гусерлеві феноменологічні осяння в українському викладі. К.: Філософська думка, 2020, № 1, с. 135–138.
3. Вахтель А. Сучасна українська феноменологічна термінологія і підходи до перекладу «Картезіанських медитацій» Едмунда Гусерля. *Sententiae*, 2019, т. 38, № 2, с. 37–50.
4. Йосипенко О. «Прояснення» vs «пояснення»: методологічні рефлексії Вітгенштайна щодо людської природи (французька перспектива). *Sententiae*, 2021, т. 37, № 2, с. 93–107. URL: <https://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/article/view/411/379>.
5. Комісар Л. П. Про сучасну філософію, університет і компетентнісний підхід у філософській освіті. Університетська кафедра, 2022, № 6, с. 129–136.

6. Комісар Л. П. Автентичність і екологія як аксіологічні тренди постпандемічного світу, або перевідкриваючи “словник цифрової епохи”. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць, К., 2022, № 1 (35), с. 43–48.
7. Лактіонова А. В. Філософія дії: монографія. К.: Київський університет, 2016.
8. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки. Пер. з фр. В. Шовкун. К.: Основи, 2019. URL: <http://litopys.org.ua/jruss/russ.htm>.
9. Churchland P. S. Braintrust: What Neuroscience Tells Us about Morality. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2011.
10. Hutto D. D. Analytic Philosophy: The History of an Illusion. Philosophical Investigations, 2020, vol. 33, № 2, p. 187–191.
11. Komisar L., Savolainen I., Belia V., Borovska L., Lipin M. Metadisciplinarity at the Intersection of Modern Philosophical and Philological Practices. Amazonia Investiga, 2024, vol. 13, № 75, p. 211–220. DOI: 10.34069/AI/2024.75.03.18.
12. Moore N., Parker R. Critical Thinking. 9th ed. NY: Columbia University Press, 2021.
13. Pollock J. L. Logic: An Introduction to the Formal Study of Reasoning. University of Arizona, 2023.
14. Aydede M., Robbins P. (eds.) The Cambridge Handbook of Situated Cognition. Cambridge: Cambridge University Press, 2019.
15. Angermuller J., Maingueneau D., Wodak R. (eds.) The Discourse Studies Reader: Main Currents in Theory and Analysis. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2014.

Навчальна дисципліна №5 Релігієзнавство

1. Гурська Л. І. Релігієзнавство. 2-ге вид. перероб. та доп.: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 172 с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2017/religizn_gurska.pdf
2. Докаш В. І. Загальне релігієзнавство: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Чернівці: Наші книги, 2021. 784 с.
3. Лубський В. І. Релігієзнавство. Київ. Альма-Матер, 2020. 390 с.
4. Опанасюк В. В. Історія світових релігій. Формування догматики та культу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми: СумДУ, 2023. 110 с.
5. Петрушов В. М. Релігієзнавство: конспект лекцій. Харків: УкрДАЗТ, 2021. 102 с. URL: <http://surl.li/gmdds>
6. Релігієзнавство [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Т. М. Кучера. Київ: КНЕУ, 2020. 95 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197270159.pdf>
7. Релігієзнавство: навч. посіб. / [наук. ред. Д. В. Брильов; відп. за вип. О. В. Лісовий, С. О. Лихота]. Київ: Дух і Літера, 2021. 328 с.
8. Сморжевська О. Постмодерністські візії релігійності: сучасне язичництво у міській культурі (Україна в загальноєвропейському контексті). Київ: Видавець Олег Філюк, 2019. 198 с.
9. Филипович Л. Трансформація функціональності релігії в сучасну добу: причини і наслідки. Функціональність релігії: український контекст / за ред. А. Колодного, Л. Филипович. Київ: Українська асоціація релігієзнавців, 2019. С. 17–23.
10. Шестопапець Д. В. Іслам в Україні: проблема релігійного авторитету. Українське релігієзнавство. 2011. № 60. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/46619>
11. Якубович М. Сучасний іслам та проблеми інтерпретації: історична ретроспектива. Українське релігієзнавство. 2020. Спецвипуск 1. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/44212>